

سید حشمت کجاست؟

مهرزاد شفیع پور

چند سال پیش وقتی برای شناسایی پهنه های فقر و ساماندهی محلات فقیر و حاشیه نشین شهر اسلام آباد غرب با حضور همکاران روانه آن دیار شدم، آنچه در وهله اول مشاهده کردم؛ چهره فقیر شهر بود. طی چند روز اقامت در این شهر، بیش از ۱۰ محله فقرنشین آن را بازدید و با ساکنین آن محلات پیرامون مشکلاتشان به گفتگو نشستیم. حال در این گزارش قصد بر این است که یکی از محلات حاشیه نشین این شهر بنام سید حشمت که ساکنین آن سالهاست با مشکلات فراوان دست به گریبانند را معرفی نمایم اما قبل از هر چیز در ابتدا نگاهی کوتاه داریم به شهر اسلام آباد غرب.

شهر اسلام آباد از شمال به شهرستان جوانرود، از خاور به شهرستان کرمانشاه، از جنوب به شهرستان شیروان و از باختر به شهرستان‌های سر پل ذهاب و گیلان غرب محدود می‌شود. در درازای جغرافیایی ۴۶ درجه و ۳۱ دقیقه و در پهنای جغرافیایی ۳۴ درجه و ۶ دقیقه و در بلندی ۱۳۳۵ متری از سطح دریا، در ۶۵ کیلومتری جنوب باختری کرمانشاه و در مسیر راه کرمانشاه - خسروی قرار دارد. آب و هوای این شهرستان معتدل و نیمه خشک و بارندگی سالانه به طور متوسط ۴۴۱ میلی‌متر است. مسیرهای دسترسی به این منطقه عبارت است از: - راه اصلی به سوی شمال خاوری تا شهر کرمانشاه به درازای ۶۵ کیلومتر - راهی تا مرکز شهرستان ایلام به درازای ۱۳۰ کیلومتر - راهی تا پل دختر به درازای ۱۴۸ کیلومتر - راهی تا قصر شیرین به درازای ۱۱۲ کیلومتر به علت قرار داشتن بر سر راه اصلی مرکز ایران، مرز عراق، و مسیر ارتباطی کرمانشاه - قصر شیرین - خسروی (در کنار مرز) از اهمیتی ویژه‌ای برخوردار است.

اسلام آباد روستا شهری است که اقتصاد آن بر مبنای کشاورزی عمدتاً کشت دیم شکل گرفته و نقش تجارت و صنعت در اقتصاد آن بسیار کم می‌باشد. این شهر پهنه فقر بزرگی است که ریشه اصلی آن مشکلات اقتصادی از جمله بیکاری و مهاجرت روستائیان

و جنگ زدگان به این شهر می‌باشد.

این شهر طبق سرشماری سال ۱۳۹۰ دارای ۲۴۵۷۲ خانوار شهری با جمعیتی برابر ۹۲۱۱۷ نفر می‌باشد. زبان مردم اسلام آباد کردی با گویش کلهری است که اکثریت شهر نیز شیعه مذهب هستند.

چرا سید حشمت؟

سید حشمت یکی از محلات با قدمت، بزرگ و فقیرنشین جنوب غرب شهر اسلام آباد است و وجه تسمیه این محله برگرفته از نام شخصی به نام سید حشمت است. ملا سید حشمت کسی بوده که خیلی‌ها به دعانویسی وی برای رفع حاجات، شفای مریضان، روزی رسانی و استخاره هایش برای تصمیم‌گیری در مراحل مختلف زندگی چون انتخاب شغل، ازدواج، خرید خونه، مسافرت و ... اعتقاد داشته و دارند.

سید حشمت در همین محله کنونی که به نام او معروف است سکونت داشته است، وی هم در زمان حیاتش و هم بعد از مرگش از چنان نام و آوازه‌ای برخوردار بوده است که نه فقط کوچه محل سکونتش بلکه یک محله را به نام و نشان او می‌شناسند و هنوز نام و نشان او هویت این محله است.

اکثریت ساکنین محله سید حشمت به لحاظ ویژگی‌های قومی و مذهبی، کرد زبان و شیعه هستند و برخی خانواده‌های عرب زبان نیز ساکن این محله می‌باشند. خاستگاه اکثریت خانوارهای ساکن این محله روستاهای اطراف اسلام آباد است. روابط اجتماعی حاکم بر این محله بیشتر بر اساس طایفه‌گری است.

ملا سید حشمت کسی بوده

که خیلی‌ها به دعانویسی وی برای رفع حاجات، شفای مریضان، روزی رسانی و استخاره هایش برای تصمیم‌گیری در مراحل مختلف زندگی چون انتخاب شغل، ازدواج، خرید خونه، مسافرت و ... اعتقاد داشته و دارند سید حشمت در همین محله کنونی

که به نام او معروف است سکونت داشته است، وی هم در زمان حیاتش و هم بعد از مرگش از چنان نام و آوازه‌ای برخوردار بوده است که نه فقط کوچه محل سکونتش بلکه یک محله را به نام و نشان او می‌شناسند و هنوز نام و نشان او هویت این محله است.

می شویم و پیرمرد صاحب خانه از فرط خوشحالی که داریم خانه اش را بازدید می کنیم، خطاب به دوستان می گوید: «مهندس، خدا شما را از آسمان برای ما فرستاده است.»

متأسفانه به خاطر این که ما کسانی نبودیم که بتوانیم این انتظارات به حق آنان را برآورده کنیم و کمکی از دستمان بر نمی آمد؛ لازم دانستیم، پیرامون وظایف کاری خود توضیحاتی به آنان بدهیم. تأسف انگیزتر از این توضیحات برای ما، دیدن غبار یأس و ناامیدی بر چهره این مردمان بعد از شنیدن حرف هایمان بود.

کمبود درآمد در برابر هزینه های زندگی، وضعیت بد اشتغال افراد سرپرست خانوار، اعتیاد، نحوه بد گذران اوقات فراغت از دیگر مشکلات خانوارهای این محله است. اکثریت ساکنین معتقدند، زندگی آنان نسبت به گذشته بدتر شده است و از وضع موجود خیلی ناراضی بودند و امیدی به آینده بهتر نداشتند.

کمبود امکانات و خدمات شهری، خاکی و ناهموار بودن معابر، آبرگفتگی معابر، نبود فضای سبز، محیط ناسالم و غیربهداشتی، نگرانی دام در محله، زمین های خالی و بی دفاع اطراف محله از جمله مهمترین مشکلات این محله است.

اعتیاد، مصرف مواد مخدر در ملاء عام و توزیع مواد مخدر از جمله معضلات اجتماعی این محله هستند. یکی از مسائل اجتماعی که در محله سید حشمت شاهد آن بودیم، وجود زنان و مردان بی خانمان در این محله بود.

شاید یکی از عوامل موثر گسترش فقر در این منطقه خسارات ناشی از جنگ بوده باشد

اما جریان فقر در این منطقه ریشه دارتر از جریان جنگ است

و ابعاد و آثار آن در این منطقه

بسی فراتر از جنگ می باشد.

آثار جنگ در چهره این محله و مردمانش

به راحتی قابل دیدن نیست

اما کمیت و کیفیت زندگی مردمان این محله آن قدر

پایین است که به راحتی می توان آثار فقر را هم در

چهره محله

و هم در چهره مردمانش مشاهده کرد.

در این محله هنوز آثار تلخ جنگ را بر پیکره آن و مردمانش می-توان دید. در بین ساکنین این محله هنوز زنان و مردانی هستند که از زخم های گلوله بر تن خود رنج می کشند، یکی زخم تیر به پایش و دیگری به خانه اش، یکی سوختگی دستانش و دیگری گردنش را به ما نشان می دهد. این افراد، صدمه دیدگان جنگ در زمان سقوط شهر و تصرف آن توسط سازمان مجاهدین خلق در مردادماه ۱۳۶۷ هستند که اظهار داشتند، مسئولین از آن زمان تاکنون، توجه کمی به ما برای جبران این خسارت ها داشته اند.

اما واقعیت این است که طعم فقر در این محله از طعم جنگ تلخ تر است. درست است که این مردم چند صباحی درگیر جنگ و خونریزی بوده اند، اما این مردمان سالهاست در تله فقر افتاده اند که عین خوره به جان آنان افتاده و خروج شان از این تله کار بسیار دشواری است.

شاید یکی از عوامل موثر گسترش فقر در این منطقه خسارات ناشی از جنگ بوده باشد اما جریان فقر در این منطقه ریشه دارتر از جریان جنگ است و ابعاد و آثار آن در این منطقه بسی فراتر از جنگ می باشد. آثار جنگ در چهره این محله و مردمانش به راحتی قابل دیدن نیست اما کمیت و کیفیت زندگی مردمان این محله آن قدر پایین است که به راحتی می توان آثار فقر را هم در چهره محله و هم در چهره مردمانش مشاهده کرد.

در این محله هنوز آثار تلخ جنگ را بر پیکره آن

و مردمانش می توان دید.

در بین ساکنین این محله هنوز زنان و مردانی هستند

که از زخم های گلوله بر تن خود رنج می کشند،

یکی زخم تیر به پایش

و دیگری به خانه اش، یکی سوختگی

دستانش و دیگری گردنش را به ما نشان می دهد.

یکی از آثار فقر در این محله کیفیت پایین واحدهای مسکونی در آن است، کیفیت پایین مصالح به کار گرفته شده در واحدهای مسکونی، ناپایداری، عمر بالای واحدهای مسکونی، ریزدانی، کمبود تأسیسات و امکانات بهداشتی و نبود آشپزخانه از جمله ویژگی های مشترک اکثریت واحدهای مسکونی این محله است. مسکن نامطلوب یکی از مهم ترین مشکلات خانوارهای ساکن در این محله است. برای دیدن خونه فقیرانه یکی از اهالی وارد منزل او

